

11. Ezek a szerkezetek a szél energiáját alakítják át elektromos energiává.
12. Szél erejével hajtott hajó.
13. Mezőgazdaságilag nem hasznosított, vagy termelésből kivont területekre telepíthető - speciális faültetvény, amelyből a legrövidebb idő alatt, a legkisebb költséggel nagy mennyiségű és jól éghető tüzelőanyag nyerhető.
14. Víz bontásából származó tiszta üzemanyag. Égetése nem szennyezi a levegőt.
15. A Hold és a Nap Földre gyakorolt tömegvonzásából alakul ki ez jelenség. Energia-termelésre való hasznosítása egészen a középkorig nyúlik vissza.

Megoldás:

Mit jelent?

.....
.....

Magyarázd meg! Miért előnyös? Írj legalább három dolgot!

.....
.....

2. feladat

5 pont

Anagramma

Fejtsd meg az anagrammákat, és a levegő tisztaságát megőrző tevékenységeket kapsz!

ÁG OLY SLAG -

SÁS Á FÍT -

AGORA ÉNEKES RITKASÁG -

EGEK SZEMÖLDÖKÉT -

POKOL MÁSZÁST -

3. feladat

13 pont

Körös-Maros NP

A leírások számát írd a nemzeti park megfelelő részterületéhez!

1. Legépebben fennmaradt területe a Biharugra és Körösnagyharsány között fekvő két mocsármaradvány, az Ugrai-rét és a Sző-rét.
Itt található a Magyarország második legnagyobb halastórendszerének számító, közel 1900 hektáros Biharugrai-halastavak is.
2. Kiemelkedő értéket képviselnek az itt álló, a Maros-Körös közén máshol nem tapasztalható sűrűségben fekvő, az elhagyott folyómedreket kísérő halmok. A több, mint ötven halom közül a legnagyobbak, tájképileg legmeghatározóbbak a Török-, a Hegyes- és a Fekete-halom. Itt stabil állománya él a keleti elterjedésű, az ország más területein ritka molnárgörénynek.

3. A Nemzeti Park e tájképileg egyik legszebb területét Magyarország utolsó, épen fennmaradt sziki tölgyesei között tartják számon. Ez az élőhely azért képvisel kiemelkedő értéket, mert valamikor az Alföld jellegzetes erdőtársulása volt, melyből mára csupán néhány helyen maradtak meg állományok a Tiszántúlon.
4. A Holt-Sebes-Körös partján az ártér fölé több, mint 7 méterrel magasodó kettős domb a Kárpát-medence egyik legnagyobb és legjelentősebb újkőkori-bronzkori lakóhalma.
5. A Hármaskörös hullámterén a folyószabályozások után kialakult másodlagos táj sajátossága, hogy az ősbibb, természetes és a szabályozással létrejött új élőhelyek együtt találhatóak meg. Őcsöd és Szelevény között, az Álom-zugban, a Malom-zugban és az Iriszlói-holtág belső területein nagy kiterjedésű, tájképileg is kiemelkedő értéket képviselő ártéri kaszálóréteket találunk. A hullámtéri erdőket főként fűz-nyár ligetek alkotják, tölgy-körös-szil keményfás ligeterdők már csak kis kiterjedésben jellemzők. Kultúrtörténeti értékei közé elsősorban a folyószabályozáshoz kötődő vízügyi emlékek tartoznak.
6. A volgamenti hérics volt az első növényfaj Magyarországon, melyet 1971-ben még megmaradt természetes termőhelyeivel együtt védetté nyilvánítottak. Mezsgyére visszaszorult maradvány élőhelyén számos értékes és védett lőszgyepfajjal együtt fordul elő, mint amilyen a kék atracél, a gumós macskahere, a vetővirág, vagy a karcsú orbáncfű.
7. Dél-Alföld legjelentősebb szikes tava. Kiemelkedő értéket képviselő tavat valójában két különböző eredetű tómeder alkotja. A keleti medence a Maros főágából alakult ki, és források biztosítják kevésbé szélsőséges vízjárását. Ez a rész jellemzően csak a száraz évek alkalmával szárad ki. A keletinél jóval szélesebb nyugati medence a Maros mellékágaiból alakult ki.
8. Tulajdonképpen három részből áll, a legészakibb, egyben legszárazabb és legszikesebb pusztafolt a Kopáncsi-pusztá. Jól fejlett padkás szikeseket, szikereket találunk itt. Középső tagja a Montágpusztá, melynek nyugati oldalát egy nagy kiterjedésű időszakos mocsár, a Nagy-Zsombék foglalja el. A legdélebbi a Királyhegyesi-pusztá, mely a három pusztafolt közül a legváltozatosabb mikrodomborzati formákkal, talajtípusokkal, ennek következtében sokszínű növényvilággal rendelkezik.
9. A Nemzeti Park e részterületének döntő hányada ma pusztai táj, melyen jellegzetes szikespusztai élőhelyeket, a szárazabb termőhelyeken cickóros pusztát, ürmös szikespusztát, kisebb kiterjedésben vakszikeseket, míg a nedvesebb termőhelyeken ecsetpázsitos és hernyópázsitos szikireteket találunk. A Nemzeti Park e részterülete mai élőhelyi adottságai mellett kiváló feltételeket biztosít a világszinten veszélyeztetett tűzoknak.
10. A folyó-ártér csigafaunájának érdekessége, hogy a Kárpátokból a folyó által lehordott fajoknak egy része tartósan meg is telepedett a területen. Ilyen a védett bánáti csiga is, amely a magyarországi szakasz mentén végig, sokfelé előfordul. Érdekes felfedezés a tudományra új fajként leírt, 1996-ban itt megtalált európai nyelesszemű légy, mely európai viszonylatban is kiemelkedő érték.
11. Az Ős-Maros mellékágára félkörívben ráépített kettős, vizesárokkaal kiegészített sáncvonal egyben fokozottan védett régészeti lelőhely is. Mára a teljes sánc eredeti növénytakarójából sajnos csak egy fél hektáros terület maradt meg a külső sáncív legépebben fennmaradt, külső vizesárok felőli meredek lejtőjén. Az ősgyepet Dr. Kiss István főiskolai tanár, a Szegedi Tanárképző Főiskola Növénytan Tanszékének vezetője fedezte fel 1930-ban, és az ő nevéhez fűződik a terület védetté nyilvánítása is, melyre 1971-ben került sor 0,56 hektáron.
12. A táj arculata, élővilágának változatossága egyszerre magán viseli az egykori árterület és a szikes puszták jellegzetességeit. A pusztá északi része, Terehalom környéke még sok tekintetben őrzí az egykori ártéri jelleget. Tavai, vízállásos rétéji, hosszan elnyúló mocsarai, fűz és nyárfa csoportjai

az egykori erek nyomvonalát őrzik. A drasztikus tájatalakulás ellenére a puszta legfőbb természeti értékét az itt költő és átvonuló madárfajok jelentik. A kék vércsének országos viszonylatban is jelentős fészkelőállománya él a területen. A szalakóta és az ugartyúk esetében pedig itt találjuk a Nemzeti Park, egyben a Dél-Tiszántúl legnagyobb költőpopulációját.

13. Tiszántúl egyik bennszülött szöcskefaja, a magyar tarsza, jelentős állománya itt él. Itt található Magyarország legnagyobb összefüggő, zonális helyzetű ősi löszpusztarét állománya, amely egy alföldi löszháton, a Csanádi-háton és nem szikes pusztai környezetben helyezkedik el.

TERÜLETEK	
Bélmegyeri Fáspuszta	
Mágor-puszta	
Déaványai-Ecsegi puszták	
Kígyósi-puszta	
Körös-ártér	
Cserebökény	
Kardoskúti Fehértó	
Csanádi puszták	
Tatársánci-ősgyep	
Tompapusztai-löszgyep	
Maros-ártér	
Csorvási-löszgyep	
Kis-Sárrét	

4. feladat

2 pont

Lóugrás

A megjelölt betűtől indulva haladj lóugrásba! A nemzeti park két élőlényét kapod megfejtésül.

S*	M	S	O
A	T	Y	R
O	U	K	I
T	S	É	L

Megfejtés:

Felhasznált irodalom

Albert Viktor – Hetzl Andrea Környezeti kémia, Környezettan Tudásház
Környezetvédelem munkafüzet, alapismeretek. Mozaik Kiadó
Nagyné Horváth Emília Egészségtan 6.o., 8o. Apáczai Kiadó
Internet – Körös-Maros NP honlapja
Wikipedia